

Šios rekomendacijos skirtos socialinės globos namams, teikiantiems ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą suaugusiems neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad pagrindinis principas, planuojant ir teikiant pagalbą, paslaugas, priemones ar naudojant įvairius darbo metodus socialinių paslaugų įstaigose turėtų būti **gyventojų savarankiškumo ugdymas, motyvacijos pačiam atlikti įvairias veiklas palaikymas, skatinimas, didinimas**. Šis principas vienodai svarbus bet kokio savarankiškumo lygio asmeniui (net ir sunkios negalios asmeniui, jo galimybių ribose turi būti siekiama padėti išlaikyti kad ir minimalų savarankiškumą ir motyvaciją pačiam atlikti tam tikras, kad ir labai paprastas funkcijas, veiklas).

Šių Rekomendacijų pabaigoje, *1 priede* pateikiami ISGP formos užpildymo pavyzdys, kuriame atsispindi, kaip turėtų būti planuojamos visos numatomos paslaugos, pagalba, orientuojantis į savarankiškumo principo įgyvendinimą.

Veikla, kuri vykdoma įgyvendinant ISGP numatytus uždavinius, fiksuojant pasiektus rezultatus (pvz., kas padaryta per mėnesį, per savaitę ar dieną) dokumentuojama ne pačiame plane, o jo 1-1 priede (kurio formą, teikiamos pagalbos dokumentavimo dažnumą, detalumą, jeigu mano esant reikalinga, reglamentuoja pati įstaiga, pagal savo praktiką, poreikius. Arba šie įrašai 1-1 priede pateikiami laisva forma).

Siekiant mažinti "popierinį darbą" periodinės atžymos apie kiekvieną dieną vykdomą pagalbą, teikiamas paslaugas nėra būtinos. Tikslinga dokumentuoti tik tada, kai yra kažkokie teigiami ar neigiami pokyčiai, lyginant su planuota veikla.

Pagal visus ISG plano struktūroje išskirtus punktus gali būti dviejų tipų atžymos: arba kokia pagalba pagal išskirtą punktą teikiama, arba atžyma, kad asmuo pagal šį punktą yra pilnai savarankiškas, todėl jam pagalba nereikalinga.

Socialinės globos įstaigų gyventojams, kuriems pagal jų poreikius, savarankiškumo lygį šis planas yra per daug bendro pobūdžio, planas turėtų būti papildomas ISG plano priedais tam tikroms specifinėms poreikių grupėms ir paslaugoms. Pvz., paliatyviosios slaugos atveju, kai asmeniui pagrindinė pagalba susijusi su slaugymu, gali būti labiau detalizuota slauga atskirame ISGP priede; arba pvz. jeigu įstaiga turi darbinio užimtumo centrą, kuriame jaunesnio amžiaus ar labiau savarankiški neįgalūs asmenys gali būti mokomi tam tikrų darbinių įgūdžių- siuvimo, staltiesių darbų ar kt.), gali būti numatomas darbinės veiklos, užimtumo paslaugų detalizavimas ISGP atskirame priede. Tokiu būdu, čia pateikta ISGP forma gali būti ir labiau detalizuota pačios įstaigos nuožiūra.

Rekomenduojama, kad visa asmeniui planuojama pagalba būtų arba ISGP sudėtinės dalys arba specialūs priedai. Sudarant planą turi būti užtikrinamas pagalbos kompleksiskumas, tęstinumas ir specialistų bendradarbiavimas.

ISGP sudarymo (planavimo) principai:

- Adekvatumas: sudarant planą svarbu atkreipti dėmesį į numatomos pagalbos taiklumą pagal įvertintus poreikius gyventojui .
- Aktyvinimas: visų planuojamų paslaugų, veiklų pagrindinis tikslas- gyventojų aktyvinimas, motyvavimas, savarankiškumo skatinimas.

- Visapusiškumas: diskusija, bendradarbiavimu, gyventojų įtraukimu, pagrįstas plano sudarymas. Į plano sudarymą turi būti įtraukiami ir gyventojų globėjas (rūpintojas), jeigu toks yra paskirtas, artimieji, šeimos nariai, kitų bendruomenėje esančių įstaigų, kurias jis lankė iki patekimo į stacionarią globos įstaigą, darbuotojų, savivaldybės socialinių darbuotojų, vertinusių poreikį paslaugoms, bei kitų bendruomenėje esančių įstaigų kurių paslaugomis asmuo, gyvenantis globos namuose, naudosis, atstovai. Planą tikslinant po adaptacinio laikotarpio arba atliekant jo peržiūrėjimą turi dalyvauti ir globos įstaigoje asmeniui paskirtas „savas asmuo“
- Realistiškumas: ne viską įmanoma tiksliai suplanuoti, ypatingai ilgesniam laikotarpiui (apribojimų pripažinimas); reali plano sudarymo bei vykdymo trukmė.
- Patogumas- įvertinti specialistų darbo organizavimo ypatumus, kad planu būtų patogų naudotis praktiniame darbe (plano struktūra, forma, pildymo ypatumai, laikymo vieta ir pan.).
- Optimalios plano apimties, detalumo užtikrinimas (biurokratizmo mažinimas, kad planas būtų naudingas darbo instrumentas, o ne formalumas).

ISGP sudarymo pagrindas (kokia informacija tikslinga remtis sudarant ISGP):

- Gyventojų poreikių vertinimo informacija
- Informacija iš asmens bylos, sveikatos kortelės (asmens šeimos ar gydančio gydytojo, ypač jei asmuo su sunkia negalia) etc.
- Interviu metu su gyventojų, jo artimaisiais, savivaldybės socialiniais darbuotojais, vertinusių asmens poreikį paslaugoms ar darbuotojais, kurie teikė paslaugas asmens namuose ar dienos globos centre iki jo patekimo į stacionarią globos įstaigą, gauta informacija.
- Socialinių paslaugų katalogu (pvz., pasirenkant terminus, jeigu reikalingas tam tikrų paslaugų įvardijimas, klasifikavimas ar pan.).
- Socialinės globos normomis (pvz., planuojant pagalbą, paslaugas, priemones reikia užtikrinti, kad jos būtų kokybiškos, atitinkančios socialinės globos normas).
 - ✓ **ISGP trukmė.** Planas (išskyrus adaptacijos laikotarpį) sudaromas metams, tačiau esant pagrįstoms aplinkybėms gali būti sudaromas ir trumpesniam laikotarpiui. ISGP peržiūrimas anksčiau, jeigu pasikeičia poreikiai, arba jei teikiama pagalba, priemonės neduoda pageidaujamo rezultato.
 - ✓ Plano peržiūrėjimas, tikslinimas turi remtis poreikių ir pasiektų rezultatų peržiūrėjimu, tikslinimu.
 - ✓ Naujai atvykusiam gyventojui sudaromas adaptacijos planas 3 mėn. laikotarpiui. Tik po to sudaromas reguliarus ISG planas.
 - ✓ **ISG Plano struktūra.** Planą sudaro trys pagrindinės dalys: bendri duomenys apie gyventoją, paimti iš turimos informacijos apie atvykusį asmenį+ pagrindinė dalis+ priedai (detalizuoti blokai, pvz., slauga, darbinio užimtumo planas ir kt.).
 - ✓ Bendri duomenys apie gyventoją– tai pagrindiniai, baziniai dalykai, kurie svarbūs ISGP sudaryme (sveikatos būklė, neįgalumo pobūdis, darbingumo lygis, šeimos ryšiai etc.). Šio tipo informacija (gal būt labiau detali) yra ir gyventojų asmens byloje, tačiau ISGP ji papildomai reikalinga tam, kad numatomas teikti paslaugas, konkrečią pagalbą matytume ne kaip atskiras izoliuotas veiklas, bet platesniame socialiniame kontekste.

- ✓ Planas gali turėti priedus ar alternatyvas tais atvejais, kai tam tikroms gyventojų grupėms dėl jų poreikių reikalinga plėtoti tam tikrą specifinę pagalbą, paslaugas, pvz.:
 - Žmonėms su proto negalia ir su fizine negalia užimtumo paslaugos gali būti skirtingos, taigi ir ISGP priedai gali būti skirtingi.
 - Slaugos paslaugų detalizavimas (kai asmeniui reikia daug slaugos paslaugų, paliatyvosios slaugos atveju ar pan.).
- ✓ Paliatyvios slaugos padalinių klientams tikslinga sudaryti ISG plano priedą- detalizuotos slaugos planą dalyvaujant ne tik sveikatos apsaugos, bet ir socialinio darbo ir kt. specialistams.
- ✓ **ISG Plano formos modifikacijos.** Plano detalumas įstaigose gali būti skirtingas, remiantis institucijos praktika, patirtimi, darbo stiliumi. (pvz. darbuotojų patirtis, profesionalumas, vadovavimo stilius etc.)
- ✓ Plano išsamumas reiškia, kad plano forma turėtų apimti (būti susieta) su įstaigoje naudojama poreikių vertinimo forma. ISGP netgi gali būti nurodyta, kuriuos konkrečiai poreikius tenkins numatyta plane veikla, paslaugos. T.y. šiose rekomendacijose pateiktoje ISGP formoje išskirtos poreikių/paslaugų sritys gali būti koreguojamos, priklausomai nuo konkrečioje įstaigoje naudojamos poreikių vertinimo struktūros.
- ✓ **ISGP ir kiti įstaigos dokumentai.** Kadangi ISGP turi remtis poreikių vertinimu, taigi patogiau, kad būtų tiesioginės sąsajos tarp plane ir poreikių vertinime išskirtų aspektų, sričių.
- ✓ Sudarant ISGP formą ir ją pildant, svarbu nepamiršti, kas yra kituose gyventojų dokumentuose (poreikio vertinimo formoje, asmens byloje, sveikatos kortelėje ir kt.), t.y. plane siūloma daryti nuorodas į tuos dokumentus, kad nereikėtų dubliuoti informacijos. Į ISGP neturėtų būti perkeliama poreikių vertinimo informacija, testai etc.
- ✓ ISG plane numatyta pagalba gyventojui gali apimti: socialines paslaugas pagal *Socialinių paslaugų kataloge* išvardintas paslaugas ar jų sudedamąsias dalis, taip pat slaugos ir kt. medicininių paslaugų klasifikacijose išskirtas paslauga. Taip pat gali būti nurodyti darbo metodai, reikalingos TPP priemonės, įranga, aplinkos pritaikymo veiklos ir pan.

INDIVIDUALUS SOCIALINĖS GLOBOS PLANAS 20m.

I. Trumpa informacija apie asmenį:

- 1.1. Gyventojo vardas, pavardė, gimimo metai:.....
- 1.2. Socialinių ryšių tinklas (šeima, su kuo gyvena, draugai, kontaktai).....
-
- 1.3. Nustatytas darbingumo lygis, spec. poreikiai
- 1.4. Veiknumas.....
- 1.5. Informacija apie turto administravimą, pagrindinius pajamų šaltinius
- 1.6. Kada atvyko į globos įstaigą
- 1.7. „Savo asmens“ vardas, pavardė, kada paskirtas
- 1.8. Asmens sveikatos būklė, pagrindinio susirgimo (-ų) diagnozė ar pan.:.....

Nr.	Poreikių / pagalbos sritys	Savarankiš- kumo lygis sirtyje (pagal poreikio įvertinimą)	Uždaviniai	Uždaviniui įgyvendinti reikalingos paslaugos, priemonės, įranga, aplinka	Teikimo trukmė, dažnumas, teikėjas	Rezultatai: koku laipsniu pasiekti tikslai, kokios problemos kilo ¹	Tolimesnė pagalba po peržiūrėjimo: uždaviniai, reikalingos paslaugos, pagalba, priemonės
A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Mityba						
2.	Judėjimas						
3.	Asmeninė higiena						
4.	Naudojimasis tualetu						
5.	Apsirengimas						
6.	Tvarkymasis buityje, namų ruoša, apsirūpi- nimas daiktais						
7.	Komunikavimas, bendravimas						
8.	Socialiniai ryšiai (su artimaisiais, bendruomene etc.)						
9.	Finansų tvarkymas						

¹ Plane G stulpelis pildomas tik planuoto laikotarpio pabaigoje. O kasdieninė, kas savaitinė ar pan. veikla (priklausomai nuo įstaigoje numatytos tvarkos) aprašoma ISGP priede 1-1 *Teikiamos pagalbos, paslaugų planuojamu laikotarpiu detalizavimas*.

10.	Laisvalaikis, užimtumas						
11.	Emocinė būsena: agresyvumas, konfliktiškumas, jautrumas ir t.t.						
12.	Išvykimas už įstaigos ribų įvairiais tikslais (ar reikalinga pagalba)						
13.	Sveikatos priežiūros paslaugų poreikis, organizavimas						
14.	Orientavimasis aplinkoje						
15.	TPP, aplinkos pritaikymas						
16.	Sauga ²						
17.	Žalingi įpročiai, priklausomybės (alkoholis, rūkymas, psichotropinės medžiagos etc.)						
18.	Poilsis ir miegas						
19.	Kiti asmeniniai pageidavimai						
20.	Kita						

Sudarymo data: _____

Atsakingas už plano sudarymą asmuo ir kiti specialistai, dalyvavę rengiant planą (v., pavardė, pareigos, parašai):

Gyventojų (jo atstovo) vardas, pavardė, parašas:

Planą numatyta peržiūrėti: 20.. m.

Peržiūrėta: 20...m.

Peržiūrint planą dalyvavo (v., pavardė, pareigos, parašas):

² ISGP priedas 1-2 *Slaugos planas*.

ISGP tęsinys po plano peržiūrėjimo 20...m.

Nr.	Poreikių / pagalbos sritys	Savarankiš- kumo lygis sirtyje pagal poreikio įvertinimą	Uždaviniai	Jiems pasiekti reikalingos paslaugos, priemonės, įranga, aplinka	Teikimo trukmė, teikėjas	Rezultatai: koku laipsniu pasiekti tikslai	Po peržiūrėjimo: uždaviniai, reikalingos paslaugos, pagalba, priemonės
1.	Mityba						
2.	Judėjimas						
3.	Asmeninė higiena						

... ir t.t.

Galimi ISGP priedai:

ISGP priedas 1-1. **Teikiamos pagalbos detalizavimas** (reguliarūs įrašai apie pagalbos eigą, remiantis ISGP punktu **G**)

ISGP priedas 1-2. **Slaugos planas.**

ISGP priedas 1-3. **Darbinio užimtumo paslaugų planas.**

ISGP priedas 1-4. **Kiti priedai** (pagal įstaigos poreikį).

1 Priedas. ISGP pildymo pavyzdys X paslaugų gavėjui

Nr.	Poreikių / pagalbos sritys	Savarankiškumo lygis srityje (pagal poreikio įvertinimą)	Uždaviniai	Jiems pasiekti reikalingos paslaugos, priemonės, įranga, aplinka	Teikimo trukmė, dažnumas, teikėjas	Rezultatai: kokių laipsnių pasiekti tikslai, kokios problemos kilo ³	Tolimesnė pagalba po peržiūrėjimo: uždaviniai, reikalingos paslaugos, pagalba, priemonės
A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Mityba	Dalinai savaranki škas (d s)	Išugdyti motyvaciją ir gebėjimą naudotis stalo įrankiais valgant; Išmokinti gaminti nesudėtingus patiekalus	Spec. įrankiai, Grupiniai užsiėmimai- socialinių įgūdžių ugdymas / individualus darbas	2011-01-06 kasdien socialinis darbuotojas	Įgijo pagrindinius įgūdžius, tačiau neturi motyvacijos savarankiškai jais naudotis	Sustiprinti motyvaciją savarankiškai naudotis įrankiais valgant.
2.	Judėjimas	ds	Išmokyti vežimėliu laisvai judėti lauke	Grupiniai užsiėmimai	2011-01-04 tris kart per savaitę socialinis darbuotojas	Pats išvažiuoja į lauką, laisvai juda įstaigos teritorijoje.	Pagalba nereikalinga (ps)
3.	Asmeninė higiena	ds	Išugdyti motyvaciją ir gebėjimą pačiam nusiprausti vakare	individualus darbas	2011-01-04 tris kart per savaitę socialinio darbuotojo padėjėjas	Įgijo pagrindinius įgūdžius, tačiau neturi motyvacijos savarankiškai jais naudotis	Sustiprinti motyvaciją savarankiškai praustis
4.	Tualetas	ds	Išugdyti gebėjimą pačiam pasikeisti sauskelnes	individualus darbas	2011-01-04 kasdien socialinio darbuotojo padėjėjas	Pats pasikeičia sauskelnes	ps
5.	Apsirengimas	ds	Išugdyti gebėjimus tinkamai apsirengti	Grupiniai užsiėmimai	2011-01-04 tris kart per savaitę socialinio darbuotojo padėjėjas	Moka apsirengti pagal orą, progą	ps
6.	Tvarkymasis buityje, namų ruoša, apsirūpinimas daiktais	ds	Neturi noro tvarkytis kambaryje Nemoka įvertinti, kokie daiktai reikalingi nusipirkti	Grupiniai užsiėmimai. “Ėjimas į svečius” pas gerai besitvarkančius. Reikalingų daiktų buityje planavimas.	2011-12-31 tris kart per savaitę socialinis darbuotojas	Tvarkosi, Supranta, kokie daiktai būtini buityje	ps
7.	Komunikavim	s	-	-	-	-	-

³ Plane G stulpelis pildomas tik laikotarpio pabaigoje. O kasdieninė, kas savaitinė ar pan. veikla (priklausomai nuo įstaigoje numatytos tvarkos) aprašoma ISGP priede 1-1 *Teikiamos pagalbos, paslaugų planuojamu laikotarpiu detalizavimas*.

	as, bendravimas						
8.	Socialiniai ryšiai (su artimaisiais, bendruomene etc.)	ds	Atstatyti ryšius su brolio šeima	Pagalba rašant laiškus, aplankant per šventes brolio šeimą	2011-12-31 periodiškai socialinis darbuotojas	Palaiko periodiškus ryšius su brolio šeima	ps
9.	Finansų tvarkymas	ds	Ugdyti supratimą, kaip tikslingai panaudoti kas mėnesį gaunamą pensijos dalį	Grupiniai užsiėmimai- finansinių išteklių panaudojimo planavimas	2011-06-01 periodiškai socialinis darbuotojas	Kas mėnesį numato, kodėl ir ką pirk, kaip panaudos gaunamą pensijos dalį	Kartais priminti, kad būtina apgalvoti, kokius daiktus reikalinga įsigyti
10.	Laisvalaikis, užimtumas	ds	Ugdyti motyvaciją ir gebėjimus atlikti staliaus darbus	Grupiniai užsiėmimai, staliaus darbai	2011-06-31 Socialinis darbuotojas, užimtumo specialistas	Noriai lanko užsiėmimus, išmoko	Tęsti staliaus darbų mokymą
11.	Agresyvumas, konfliktiškumas	ds	Išmokyti valdyti neigiamas emocijas	Grupinė ir individuali terapija	2011-06-31 Socialinis darbuotojas	Pasitaiko, bet sumažėjo konfliktų su kitais gyventojais	Tęsti grupinę ir individualią terapiją
12.	Išvykimas už įstaigos ribų	ns	Motyvuoti nebijoti išvykti per šventes pas gimines, artimuosius	Individualus darbas Palydėjimas	2011-12-31 Socialinis darbuotojas	Lankėsi brolio šeimoje, dingo baimė išvykti	Palydėjimas esant reikalui išvykti
13.	Medikamentų, gydymo paslaugų poreikis	ds	Ugdyti supratimą, kad būtina reguliariai vartoti paskirtus vaistus	Individualus darbas	2011-12-31 slaugytojas	Pats ateina pasiimti vaistų	ps
14.	Orientavimasis aplinkoje	ds	Ugdyti dienotvarkės supratimo įgūdžius	Individualus ir grupinis darbas	2011-12-31 Socialinis darbuotojas	Atskiria dienos ritmo veiklas	ds
15.	TPP, aplinkos pritaikymas	ds	Užsakyti naują TPP pasibaigus senosios galiojimo terminui	Užsakymo ypatumų aptarimas, TPP parinkimas	2011-12-31 Socialinis darbuotojas	Atvežta TPP, apmokyta naudotis	ps
16.	Slauga ⁴	ps	-	-	-	-	-
17.	Žalingi įpročiai, priklausomybės (alkoholis, rūkymas, psichotropinės medžiagos etc.)	ds	Ugdyti supratimą apie alkoholio žalą	Grupiniai užsiėmimai, filmų peržiūra, savipagalbos grupės	2011-12-31 kartą per mėn. Socialinis darbuotojas	Visą pensijos dalį išleidžia alkoholio pirkimui	Efektyvesnių alkoholio prevencijos formų ieškojimas
18.	Miegas	ds	Ugdyti supratimą kreiptis pagalbos dėl prasto miego, pastoviai sekti miego būseną,	Individualus darbas	2011-12-31 slaugytojas	Išsimiega normos ribose, esant reikalui paprašo migdomųjų	Periodiškas stebėjimas

⁴ ISGP priedas 1-2 Slaugos planas paliatyvosios slaugos atveju.

19.	Emocinė būseną	ds	Padėti išvengti depresijos priepuolių	Individualus darbas, grupinė terapija	2011-12-31 psichologas, psichiatras	Retesni depresijos priepuoliai	Tęsti individualų darbą, grupinę terapiją
19.	Kiti asmeniniai pageidavimai	ns	Išmokyti naudotis kompiuteriu, internetu	Grupiniai užsiėmimai	2011-12-31 laisvalaikio specialistas	Moka naudotis kompiuteriu, internetu....	ps
20.	Kita						

Sutartiniai žymėjimai:

Savarankiškumo lygis (gali būti naudojama 3,4,5,6 etc. balų skalė, pagal įstaigos pasirinkimą)⁵:

1 balas - pilnai savarankiškas (pagalba nereikalinga)-ps; 2 balai- dalinai savarankiškas- ds; 3 balai- visai nesavarankiškas- ns.

Parengė:

Laimutė Žalimienė

Vilnius, 2011 m. rugsėjis 19 d.

⁵ Naudojant skaitmeninę balų sistemą įstaigoje būtina aptarti, kaip suprantamas tam tikras balas kaip savarankiškumo lygmuo. Optimaliausia naudoti 3-5 balų sistemą, nes kuo ilgesnė skalė, tuo gali būti sunkiau susitarti, ką reiškia kiekvienas balas savarankiškumui.